

Sankcje administracyjne i postępowania sankcyjne

Anna Romanowska - Zielonka
Departament Prawny
Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
18 maja 2017 r.

Sankcje administracyjne – emitent

Informacje bieżące – [sankcje prawie bez zmian](#) (art. 96 ust. 1 pkt 1 ustawy o ofercie):

- **wykluczenie** (teraz tylko bezterminowo) **papierów wartościowych z obrotu na rynku regulowanym albo**
- **kara pieniężna do 1 000 000 zł albo**
- **obie sankcje łącznie**

Sankcje administracyjne – emitent cd.

Informacje okresowe (art. 96 ust. 1e (+ ust. 1f i ust. 1g) ustawy o ofercie)

- wykluczenie papierów wartościowych z obrotu na rynku regulowanym albo
- kara pieniężna do 5 000 000 zł albo do 5% rocznego przychodu (jeśli przekracza ww. kwotę) albo
- obie sankcje łącznie
- albo zamiast ww. kar – kara pieniężna do wysokości dwukrotnej kwoty osiągniętej korzyści lub straty unikniętej w wyniku naruszenia obowiązku (jeśli jest możliwe jej ustalenie)

Sankcje administracyjne – emitent cd.

W decyzji Komisja może dodatkowo **zobowiązać emitenta do niezwłocznego opublikowania wymaganych informacji w dwóch dziennikach ogólnopolskich lub przekazania ich do publicznej wiadomości w inny sposób lub dokonania zmiany informacji w zakresie i terminie określonych w decyzji** (bez zmian, art. 96 ust. 3 ustawy o ofercie)

Naruszenie obowiązków przez emitenta – sankcje maksymalne na członków zarządu / rad nadzorczych

	Członkowie zarządu (nie tylko za rażąco)	Członkowie rady nadzorczej (tylko za rażąco)
Informacje bieżące	100 000 zł (art. 96 ust. 6 pkt 1 ustawy o ofercie)	50 000 zł (art. 96 ust. 6a pkt 1 ustawy o ofercie)
Informacje okresowe	1 000 000 zł (art. 96 ust. 6 pkt 2 ustawy o ofercie)	100 000 zł (art. 96 ust. 6a pkt 2 ustawy o ofercie)
12 miesięcy na zniesienie kary		

Przekazanie do publicznej wiadomości treści decyzji

Informacje bieżące – art. 96 ust. 10 ustawy o ofercie

Uprawnienie KNF

Informacje okresowe i kary na członków w zarządzie i rad nadzorczych – art. 96 ust. 10a– 10c ustawy o ofercie

- **Obowiązek KNF** (treść rozstrzygnięcia, rodzaj i charakter naruszenia, imię i nazwisko osoby fizycznej lub firma (nazwa) innego podmiotu, złożenie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, treść ostatecznego rozstrzygnięcia)
- **Możliwość opóźnienia przekazania informacji**
- **Możliwość niewskazywania osoby fizycznej / innego podmiotu**
- **Dostępne na stronie internetowej KNF przez 5 lat** (imię i nazwisko osoby fizycznej – rok)

Rozporządzenie MAR i Dyrektywa MAD II

Ustawa z dnia 10 lutego 2017 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych

ustaw (ustawa dostosowująca przepisy krajowe do Rozporządzenia MAR,

implementującej Dyrektywę MAD II)

- Art. 1 ustawy wprowadza zmiany do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi („ustawa o obrocie”); art. 7 ustawy wprowadza zmiany do ustawy o ofercie
- **Ustawa weźle a wżycie dnia 6 maja 2017 r.** (z wyjątkiem niektórych przepisów dot. głównie uczestników rynku uprawnień do emisji / platform aukcyjnych – 3 stycznia 2018 r.)

Sankcje administracyjne podstawowe – maksymalne

Emitent – art. 96 ust. 1i oraz ust. 1k ustawy o ofercie

Naruszenia:

- Niezwłoczne przekazywanie informacji poufnych
- Opóźnienie informacji poufnych
- Podawanie do wiadomości publicznej opóźnionych informacji poufnych, jeżeli ich poufność nie jest już dla niej zapewniona (dotyczy to również prawdziwych plotek)

Sankcje podstawowe:

- wykluczenie papierów wartościowych z obrotu na rynku regulowanym / z obrotu w alternatywnym systemie obrotu albo
- kara pieniężna na do 10 364 000 zł (lub 2% rocznego przychodu – jeżeli przekracza ww. kwotę) albo
- obie sankcje łącznie albo

kara pieniężna na do wysokości trzykrotności kwoty oszacowanej tej korzyści lub straty unikniętej w wyniku naruszenia obowiązku (zamiast ww. kar – jeżeli jest możliwe jej ustalenie)

Dotychczas wykluczenie z obrotu albo kara do 1 mln zł albo obie sankcje łącznie

Naruszenie obowiązków przez emitenta – sankcje maksymalne na członków zarządu / rad nadzorczych

Naruszenia	Cł onkowie zarzą du (nie tylko za rą a ce)	Cł onkowie rady nadzorczej (tylko za rą a ce)
<p>Informacje poufne</p>	<p>4 145 600 zł (art. 96 ust. 6 pkt 3 ustawy o ofercie)</p>	<p>100 000 zł (art. 96 ust. 6a pkt 2 ustawy o ofercie)</p>
<p>Op ź nianie informacji poufnych</p>		
<p>Podawanie do wiadomó ci publicznej op ź nionych informacji poufnych, jż eli ich poufnó ć nie jest jż t ł Ź ej zapewniona (dotyczy to ó wniż prawdziwych plotek)</p>		
<p><i>Dotychczas</i></p>	<p><i>100 000 zł (tylko za rą a ce)</i></p>	<p><i>Brak karalnó ci</i></p>

Sankcje administracyjne – maksymalne cd.

Manipulacja informacją przez inną osobę niż dziennikarz + uzyskiwanie korzyści majątkowej z powyższych opinii dotyczących instrumentów w finansowych lub ich emitentów w wyrażonych w środkach masowego przekazu

Przesięstwo a nie delikt administracyjny

– uchylenie art. 172 ustawy o obrocie *(dotychczas kara pieniężna do 200 000 zł lub kara pieniężna do wysokości dziesięć razy uzyskanej korzyści majątkowej albo obie te kary łącznie)*

Naruszenia emitentów związane z programem odkupu i stabilizacją

500 000 zł (art. 173 ust. 1 ustawy o obrocie)

Dotychczas 1 000 000 zł

Dokonywanie transakcji w okresie zamkniętym – art. 174 ustawy o obrocie

2 072 800 zł

Albo kara pieniężna do wysokości trzykrotności kwoty oszacowanej tej korzyści lub straty unikniętej w wyniku naruszenia (jeśli jest możliwe jej ustalenie)

Dotychczas 200 000 zł

Sankcje administracyjne – maksymalne cd.

Naruszenia związane z obowiązkami:

- osoby pełniące obowiązki zarządcze i osoby blisko z nimi związane powiadamiania emitenta i organ nadzoru o zawieranych transakcjach
- osoby pełniące obowiązki zarządcze powiadamiania osób blisko z nimi związanych o czyniących na nich obowiązkach związanych z zawieraniem transakcjami

art. 175 ust. 1 ustawy o obrocie

Osoby fizyczne 2 072 800 zł

Inne podmioty 4 145 600 zł

Albo kara pieniężna do wysokości trzykrotności kwoty oszczędności tej korzyści lub straty unikniętej w wyniku naruszenia (jeżeli jest możliwe jej ustalenie)

Dotychczas tylko insiderzy – (brak obowiązków w i karalności osób blisko związanych) 100 000 zł

Sankcje administracyjne – maksymalne cd.

Naruszenia związane z obowiązkami emitenta w zakresie:

- podawania do publicznej wiadomości informacji otrzymanych od osób lub podmiotów obowiązkowo zarządca i osób blisko z nimi związanych o zawieranych transakcjach
- powiadamiania na piśmie osób lub podmiotów obowiązkowo zarządca o ich obowiązkach związanych z zawieraniem transakcji
- sporządzania listy osób lub podmiotów obowiązkowo zarządca i osób blisko z nimi związanych

art. 175 ust. 1 ustawy o obrocie

4 150 000 zł

Albo kara pieniężna do wysokości trzykrotnej kwoty oszacowanej tej korzyści lub straty unikniętej w wyniku naruszenia (jeśli jest możliwe jej ustalenie)

Dotychczas wykluczenie papierów wartościowych z obrotu albo kara pieniężna do 1 000 000 zł albo obie kary łącznie

Sankcje administracyjne – maksymalne cd.

Naruszenia związane z obowiązkami emitenta w zakresie prowadzenia list osób mających dostęp do informacji poufnych – art. 176 ust. 1 i ust. 4 ustawy o obrocie

Emitent 4 145 600 zł (lub 2% rocznego przychodu)

albo kara pieniężna do wysokości trzykrotności kwoty osągniętej korzyści lub straty unikniętej w wyniku naruszenia (jeśli jest możliwe jej ustalenie)

Dotychczas wykluczenie papierów w wartościowych z obrotu albo kara pieniężna do 1 000 000 zł albo obie kary łącznie

Naruszenie obowiązków w przez emitenta (nie tylko za rażąco) – art. 176 ust. 2 ustawy o obrocie

Członkowie zarządu 2 072 800 zł
12 miesięcy nałożenie kary

Dotychczas kara do 100 000 zł i tylko za rażąco naruszenia

Przekazanie do publicznej wiadomości treści decyzji

- Uprawnienie KNF
 - Za naruszenia MAR
 - W zakresie i sposób określony w art. 34 MAR
- art. 24a ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym

Przesłanki wymiaru kary (katalog otwarty)

– art. 96 ust. 1h, art. 97 ust. 1g ustawy o ofercie (w post. dot. informacji publicznych, okresowych i poufnych, progów, wezwań); art. 176f odsyła do art. 31 ust. 1 MAR (w post. dot. programów odkupu i stabilizacji, okresów zamkniętych, transakcji wykonywanych przez osoby pełniące obowiązki zarządcze i osoby blisko związane, list dostępny do informacji poufnych)

- Waga naruszenia i czas jego trwania
- Przyczyny naruszenia (stopień odpowiedzialności osoby odpowiedzialnej za naruszenie – art. 31 ust. 1 lit. b MAR)
- Sytuacja finansowa podmiotu, na który nakładana jest kara
- Skala korzyści uzyskanych lub strat uciążliwych przez podmiot, który dopuszcza się naruszenia (lub podmiot działający w jego imieniu lub interesie) – o ile można tę skalę ustalić
- Straty poniesione przez osoby trzecie w związku z naruszeniem, o ile można te straty ustalić
- Gotowość podmiotu dopuszczającego się naruszenia do współpracy z Komisją podczas wyjątkowych okoliczności naruszenia
- Uprzednie naruszenia (przepisy ustawy o ofercie, a także o bezpieczeństwie stosowanych aktywów w prawa Unii Europejskiej, regulujących funkcjonowanie rynku kapitałowego – art. 96 ust. 1h ustawy o ofercie), popełnione przez podmiot, na który nakładana jest kara
- Środki zastosowane przez osobę odpowiedzialną za naruszenie w celu zapobieżenia powstaniu naruszenia (art. 31 ust. 1 lit. g MAR)

*Jedyna dotychczasowa
przesłanka ustawowa
(tylko emitent)*

Przesłanki wymiaru kary – dotychczasowa praktyka

- Brak ustawowych przesłanek wymiaru kary (uznanie administracyjne)
- Luz decyzyjny pozwala na indywidualizowanie kary i miarkowanie jej wysokości w zależności od okoliczności konkretnego przypadku
- Organ zobowiązany jest do działania w granicach prawa, przy uwzględnieniu interesu społecznego i własnego interesu obywateli
- Obowiązek wskazania motywów w decyzjach o zastosowaniu sankcji i jej wysokości
- Przesłanki wyprowadzone z zasad demokratycznego państwa prawa i zasad ogólnych postępowania, nakazujących zachowanie racjonalności działań Komisji i sprawiedliwej reakcji nadzorczej wobec przypadków naruszeń
- Przesłanki ugruntowane w orzecznictwie sądowniczym w administracyjnych

Przesłanki wymiaru kary – dotychczasowa praktyka cd.

Zasada subsydiarności i proporcjonalności

- zastosowanie takich środków, które będą odpowiednie i konieczne do osiągnięcia uprawnionego celu
- obowiązek zastosowania środka najmniej uciążliwego
- obowiązek uwzględnienia sytuacji finansowej strony postępowania

Waga i rodzaj naruszenia, charakter naruszanego dobra

- kara musi być adekwatna do wagi naruszenia prawa

Ewentualne skutki naruszenia

Stopień naruszenia

- charakter jednorazowy / wielokrotny
- czas trwania naruszenia

Okoliczności popełnienia deliktu

- przyczyny naruszenia / przyczynienie się strony postępowania

Przesłanki wymiaru kary – dotychczasowa praktyka cd.

Uprzednie naruszenia o podobnym charakterze

Cele nadzoru nad rynkiem kapitałowych, cele naruszonej regulacji

Prawidłowe funkcjonowanie rynku, jego stabilność, bezpieczeństwo, transparentność, ochrona interesów uczestników w rynku

Funkcje kary

Prewencja indywidualna i ogólna, funkcja dyscyplinująca – represyjna

Współpraca z KNF podczas wyjątkowych okoliczności naruszenia

Podjęcie środków w mających na celu uniknięcie podobnych nieprawidłowości

Środki nadzorcze

W przypadku stwierdzenia naruszenia Komisja może (w formie decyzji):

- nakazać podmiotowi, który dopuścił się naruszenia zaprzestania dalszego naruszania
- zobowiązać we wskazanym terminie podmiot, który dopuścił się naruszenia do podjęcia działań, które mają zapobiec naruszaniu przepisów w przyszłości

bez względu na zastosowanie innych sankcji (art. 176c ustawy o obrocie, art. 96 ust. 17 ustawy o ofercie)

Komisja lub jej upoważniony przedstawiciel może:

- wydąć zalecenia w stosunku do emitenta w celu zaprzestania naruszania obowiązków w informacyjnych (zalecenia nie przybierają formy decyzji; art. 68 ust. 6 ustawy o ofercie)

Sankcje administracyjne dodatkowe – maksymalne cd.

W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów (w zakresie dot. informacji poufnych, prognoz w odkupu i stabilizacji, prowadzenia list dostępu do informacji poufnych) **przez osobę prawą lub j.o. nieposiadającą osobowości prawnej Komisja może** (art. 96 ust. 18 ustawy o ofercie, art. 176d ust. 1 ustawy o obrocie):

zakazać osobie fizycznej, do której obowiązków w należytym zapewnieniu przestrzegania przez emitenta odpowiednich przepisów, zawierania na rachunek własny lub na rachunek osoby trzeciej, transakcji, których przedmiotem są instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym lub wprowadzone do obrotu w ASO, na czas określony, nieprzekraczający 5 lat

W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów (w zakresie dot. określonych w załączniku tych, transakcji wykonywanych przez osobę naturalną obowiązkowo zarejestrowaną i osoby blisko związane) **przez osobę fizyczną Komisja może** (art. 96 ust. 19 ustawy o ofercie, art. 176d ust. 2 ustawy o obrocie):

zakazać tej osobie fizycznej zawierania na rachunek własny lub na rachunek osoby trzeciej, transakcji, których przedmiotem są instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym lub wprowadzone do obrotu w ASO, na czas określony, nieprzekraczający 5 lat

Sankcje karne – art. 102 ustawy o ofercie

Niewykonywanie lub nienależyte wykonywanie obowiązków, o których mowa w art. 68 ustawy o ofercie (udzielanie informacji, wyjaśnień, przekazanie dokumentów / innych niezbędnych informacji na żądanie KNF)

Osobom zarządcy i rady nadzorczej emitenta, pracownicy, syndyk, likwidator, zarządca ustanowiony w postępowaniu restrukturyzacyjnym *(emitenta z rynku regulowanego, alternatywnego systemu obrotu)*

grzywna do 500 000 zł ,
kara ograniczenia wolności albo
pozbawienia wolności do lat 2

Postępowania sankcyjne w aspekcie zmiany przepisów

Przepisy przejściowe

– art. 10 i 11 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o zmianie ustawy
o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw

- Do postępowania wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej stosuje się przepisy dotychczasowe
- Za zachowania zaistniałe przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej (stanowiące naruszenie przepisów ustawy o obrocie i ustawy o ofercie w brzmieniu dotychczasowym), **sankcję wymierza się według przepisów dotychczasowych**, chyba że sankcja wymierzana według przepisów nowych byłaby względniejsza dla strony postępowania
- Do zachowań stanowiących manipulację, o której mowa w art. 39 ust. 2 pkt 4 lit. b lub pkt 8 ustawy o obrocie w brzmieniu dotychczasowym (manipulacja informacją przez inną osobę niż dziennikarz + uzyskiwanie korzyści majątkowej z wpływu opinii dotyczących instrumentów finansowych lub ich emitentów wyrażanych w środkach masowego przekazu), lub polegających na wejściu w porozumieniu mającym na celu dokonanie takiej manipulacji, zaistniałych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się zasady odpowiedzialności w brzmieniu dotychczasowym (tj. sankcja administracyjna a nie karna)

Postępowania sankcyjne w aspekcie zmiany przepisów

- Manipulacja informacją – odpowiedzialność administracyjna
- Transakcje osób blisko związanych a odpowiedzialność osób zarządzających – depenalizacja
- Dokonywanie transakcji w okresie zamkniętym dla informacji poufnych – depenalizacja

Dziękuję za uwagę